

№	Зміст господарської операції	Дт	Кт
5	Оплата з поточного рахунку послуг депозитарію (реєстратора іменних цінних паперів)	685	311
6	Повернення внесків засновникам (учасникам) у випадку, коли створення товариства не відбулося	404	10, 11, 12, 14, 20, 22, 28, 30, 31, 641
7	Відображення емісійного доходу, який виникає від перевищення ціни реалізації (первинного розміщення) акцій над їх номінальною вартістю	404	421

Джерело: розроблено автором

Отже, залежно від організаційно-правової форми підприємства існують певні особливості формування, а, отже, і обліку статутного капіталу. Наприклад, до моменту реєстрації в акціонерному товаристві немає неоплаченого капіталу, оскільки реєстрація товариства здійснюється лише після оплати усіх акцій.

Список використаних джерел:

1. Белоусов М. О. Бухгалтерський облік і контроль руху статутного капіталу: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / М. О. Белоусов ; Житомир. держ. технол. ун-т. — Житомир, 2011. — 20 с.

2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року № 436-IV, зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

3. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI, чинний. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.

4. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-XII, зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. за № 291, зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

УДК 657.6

ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ БАЗИ РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

І. Р. Баб'як

ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, Україна, 76019, e-mail: innababyak@gmail.com

Вступ. Кожен виробничий процес є унікальним, тому при обранні і використанні системи калькулювання собівартості найголовнішим є

питання обрання бази розподілу – фактора витрат з огляду на який відбувається розподіл загальновиробничих витрат. Оскільки П(С)БО 16 «Витрати» [3] не передбачає єдиного підходу щодо методу розподілу непрямих витрат, то на практиці розподіл загальновиробничих витрат та витрат допоміжних і обслуговуючих виробництв є також суттєвою проблемою. Використовуючи різні методи і бази розподілу витрат допоміжних та обслуговуючих виробництв загальний фінансовий результат підприємства не змінюється, але за видами продукції він відрізняється. Тому для прийняття ефективних управлінських рішень, правильний вибір бази розподілу, відповідно до якої будуть розподілятися дані витрати є важливим моментом.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженням даного питання займалися такі вчені: С. Котляров [1], В. Корнилова, Л. Лахтіонова [2], Т. Сльозко, І. Шершун, О. Чернищенко, М. Ларка та ін.

Метою дослідження є обґрунтування вибору бази розподілу загальновиробничих витрат, яка найбільш відповідає конкретним виробничим умовам.

Виклад основного матеріалу. Значна частина вітчизняних виробничих підприємств використовувала і продовжує використовувати як базу розподілу суму витрат на оплату праці основного виробничого персоналу. Проте, як відомо, науково-технічний прогрес призводить до зменшення участі людини у виробничому процесі, тож застосування цього фактора на практиці з часом стає все менш доцільним.

Порядок розподілу непрямих витрат не завжди зрозумілий бухгалтеру. По-перше, існуюче законодавство не до кінця визначає сутності цієї категорії. По-друге, розподіл загальновиробничих витрат може бути різним на різних підприємствах. Якщо це невелика організація, з одним виробничим цехом, де випускають переважно один вид продукції, проблем з розподілом загальновиробничих витрат немає, тому що усі вони відносяться на цей один вид продукції, але якщо мова йде про велике підприємство, тут з'являється багато питань.

Загальновиробничі витрати розподіляються залежно від заробітної плати, прямих витрат, обсягу діяльності, за витратою матеріалів та інше. Тобто, якщо це виробництво ювелірних виробів, на їх виготовлення необхідний великий обсяг витрат робочої сили, тому що це дуже тонка праця. В такому разі, доцільно проводити розподіл за витратами на заробітну плату, тому що саме вона відображає трудомісткість праці.

Якщо підприємство займається виготовленням металевих листів, платформ, труб, де доля людської праці не грає важливої ролі у виробництві, і основну частину роботи виконує машина, а людина переважно веде нагляд, тоді найбільш оптимальним є розподіл загальновиробничих витрат на основі витрат матеріалів на виробництво.

Базою розподілу витрат на амортизацію транспортних засобів можуть виступати витрати на паливо, витрати на ремонтні роботи транспортних засобів, заробітна плата водіїв та інше.

Розподільчою базою для загальновиробничих витрат мають виступати ті показники, які виходять з причинно-наслідкових зв'язків, або ті прямі витрати, які займають найбільшу долю в витратах на виробництво.

При виборі методів розподілу непрямих витрат та баз їх розподілу слід враховувати мету, з якою здійснюється такий розподіл. Так, для бухгалтерських цілей може бути застосований один метод та одна база розподілу, а з метою прийняття управлінського рішення – інші.

До обрання методу розподілу непрямих витрат підприємство

повинно підходити досить ретельно, особливо коли непрямі витрати мають суттєві величини, адже неадекватний розподіл непрямих витрат може призвести до прийняття помилкових управлінських рішень.

Точний розподіл непрямих витрат за видами продукції дозволяє якісніше планувати виробництво продукції (товарів, послуг) у частині асортименту.

Загальну схему розподілу загальновиробничих витрат розглянемо на прикладі. Для початку визначають суму усіх загальновиробничих витрат шляхом накопичення їх на 91рахунок. Сума всіх загальновиробничих витрат розподіляється у відсотках в залежності від бази розподілу.

Наприклад: загальновиробничі витрати – 5000 грн.;
сировина і матеріали: на виріб 1 – 350 грн.; на виріб 2 – 650 грн.

Прямі матеріальні витрати на два вироби становлять 1000 грн., або 100%.

Відсоток витрат матеріалів: на виріб 1 – 35%; на виріб 2 – 65%.

Знаходимо суму загальновиробничих витрат, розподілену на кожен вид товару. Тобто, загальновиробничі витрати:

на перший виріб складають: $5000 * 35\% / 100\% = 1750$ грн.;

на другий: $5000 * 65\% / 100\% = 3250$ грн.

Висновок. Вибір бази розподілу залежить від структури непрямих витрат підрозділу, і тому, підприємства, в залежності від конкретних виробничих умов, повинні самостійно вирішувати, яку із існуючих методик розподілу непрямих витрат вибрати, щоб найбільш точно визначити собівартість виробленої продукції.

Список використаних джерел:

1. Котляров Є. Загальновиробничі витрати і їх розподіл / Є. Котляров, В. Корнилова // Бухгалтерія. – 2008. – № 16. – С. 62-67.

2. Лахтіонова, Л. А. Поняття категорії “витрати” відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності / Л. А. Лахтіонова // Фінанси України. – 2011. – № 8. – С. 68 –75.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати” : наказ Міністерства фінансів України від від від 31 грудня 1999 року N 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

Науковий керівник – к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту Кафка С.М.

УДК 657: 657.1

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ю. В. Бондарчук

*Львівська комерційна академія, вул. Туган-Барановського, 10, м. Львів,
7900, e-mail: yuliya_zubkevych@mail.ru*

Анотація. Основна мета операційної діяльності підприємств автотранспорту полягає в отриманні найбільш вигідних економічних та вагомих соціальних результатів внаслідок надання транспортних послуг. Автотранспорт покликаний задовольняти потреби населення у культурно-